

2. Sammensatte ord

Mål:

Arbeide med lydstruktur og omkastninger som trening i å distansere seg fra mening/ innhold.
Begrepstrening.

1. Læreren sier: "Hvis jeg sier *bade*, hva tenker du på da?"

"Hvis jeg sier *kar*, hva tenker du på da?"

Læreren sier *bade* og viser fram den høyre handa, og så sier hun *kar* og viser fram den vensfre handa.

"Hva tror dere skjer når disse to ordene møtes?" (Læreren fører hendene sammen) "Ja, det er rart, nå har vi fått et helt nytt ord. Hva er/betyr det?" Når læreren viser fram høyre hand først, og så den venstre, er det for å få riktig skriveretning, slik det blir fra barnas synsvinkel.

2. Læreren sier første del av et sammensatt ord, mens hun markerer det med å holde fram høyre hand. Elevene skal så finne slutten/en slutt til ordet, det som skal være der læreren holder fram venstre hand. Ordene man bruker må ha mange valgmuligheter, og det er ikke sikkert man skal være så nøye på om det egentlig er et reelt ord. For eksempel er jule-bukse et ok ord.

3. Videreføring av oppgave 2: Lag tankekart med sammensatte ord som har samme første del.
Ideer: skole- barne- fiske- sove- tegne- bade- blå- jule-

4. Læreren sier: «Her er bade» (markerer med høyre hand) «Her er kar» (markerer med venstre hand.) «Hva blir det?» (fører hendene sammen) «Nå tar jeg vekk den ene» (legger venstre hand/den siste delen av ordet på ryggen) «Hva er det igjen nå?»

Ideer:

Skolegutt, barnehage, skrivebord, apekatt, seilbåt, eplette, kjøttkaker, julegave, vaffelhjerte, julegris, skrivebok, juleferie, badekar, snøball, kakepynt, knekkebrød, skoeske, potetgull, sykebil, skolejente, julegrøt, akebrett, dukkevogn, syltetøy, husdyr, juletre, grasklipper, hårspenne, pepperkake, nissemaske, skistaver, motorbåt, solskinn, kaffekopp, håndball, brannbil, postkasse, gulvteppe, måneskinn, hageslange, hoppetau, badeskum, badedrakt.

5. Etter noen ganger kan man i stedet ta bort den første delen av ordet, og deretter veksle mellom å ta bort første/siste del.

6. Samme øvelse som 4 og 5, nå uten å markere med hendene. Dette kan vise seg å ikke være så vanskelig for elevene som man tror.

7. Læreren sier og markerer med hendene: "Nå skal jeg si et ord som er satt sammen av to andre ord. Kan dere høre hvilke to ord det er? (Læreren sier "julegris".) Hva blir det hvis de to delene bytter plass?" (markerer med hendene.) Når elevene svarer, ber man dem også fortelle om det nye ordet betyr noe, og hva det betyr.

8. Samme øvelse som 7, nå uten å markere med hendene.